

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

„Danica“ izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gl. 60 kr., za pol leta 2 gl. 40 kr., za četert leta 1 gl. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za celo leto 4 gl., za pol leta 2 gl., za četert leta 1 gl., ako zadene na ta dan praznik, izide „Danica“ dan poprej.

Tečaj XLI.

V Ljubljani, 13. mal. serpana 1888.

List 28.

Katekizem.

I.

Kedor ne hodi več v šolo in ni več otrok, se včasih malomarno zasmehljá, če sliši to besedo le izgovoriti. Svetuj odrasčenemu, naj vzame v roke katekizem in ga pridno prebira. Čemu je katekizem odrasčenemu? Odrasčen mož in mladenič, ki je komaj prestopil šolski prag, žena in dekle, ti utegne odgovoriti: čemu katekizem? Celo nevednež, ki je davno pozabil, kar se je naučil kerščanskega nauka v šoli, ti odgovori tako in se znabiti celo baha: o kedaj sem že vse to pozabil; katekizem, misli si, je za otroke in ne za odrasčene. Z eno besedo: katekizem se zdi otročja knjiga odrasčenim.

Toliko predsodkov ima svet pred to knjigo; pogosto celo kristjani, ki še dosti po veri živé, tako napačno mislijo. Bog daj, da bi nehali ti predsodki in da bi postal katekizem to, kar je: voditelj tudi odrasčenim. Ktera knjiga pač je vredna, če ne katekizem, da bi jo bolj častil in večkrat prebiral, ne samo goreči kristijan temveč tudi vsak pameten človek? Tako lahko bi ga vam priporočil, kot sv. evangelje; saj najdemo v katekizmu tudi ss. evangelje, ob kratkem, nahajamo nauke, kaj moramo verovati in kako živeti; vse to pa je spisano v katekizmu tako jasno in umevno, da lahko razume knjigo odrasčeni ali tudi otrok, učeni ali tudi neučeni. Pa mi povejte katero knjigo, spisano od ljudi, ki bi imela na tako malo listih, s kratkimi, jasnimi stavki toliko lepih resnic o Bogu, o človeški družbi, o pravi sreči človeštva? Zberi, če hočeš, spise vseh modrijanov starega in novega veka v eno veliko knjigo, izberi si iz nje naj popolnejše, kar vedó ti modrijani povedati o naturi božji, o začetku in namenu človekovem, zveži to vse v eno celoto in priznati boš moral, da katekizem vse te misli modrijanov daleč, daleč prekosi. Katekizem, kako vzvišena knjiga! V njem je pravo, zdravo modroslovje, je nauk o Bogu, med vsemi vednostmi najimennejši! In vi zaničujete katekizem in nočete verjeti, da je v ti mali knjigi skrit zaklad božje resnice, da je v nji skrita modrost sv. Cerkve, modrost vseh stoletij! Mislite si, da bi katekizem, ta od vas premalo cenjena knjiga, prišla pred oči Sokratu, Platonu, Aristotelu, Ciceronu, tem prijateljem resnice. — zagotovim vas, ti veliki možje bi kar stermeli, bi ne hoteli djati knjige iz rok; nov

svet bi se njihovim dušnim očem odperl, njih dvomov bi bilo konec, jasna bi jim bila razmera med Bogom in človekom, med časom in večnostjo, vse to pa v tako umljivi obliki!

Bog, čisti duh, je stvarnik vseh vidnih stvari; Bog, ki je trojedini, je vladar vesoljstva; — Bog je srečen sam v sebi, ki je vedno bil in bo, ki vse pozná s svojim duhom, ter je v stvarjenji pokazal svoje lastnosti; — človek je bil pravičen vsvarjen, je imel prosto voljo in zdrav razum; pa je zlorabil svojo prostost ter si je nakopal silno nesrečno življenje, terpljenje in smert; — pa prišel je srednik, Bog in človek ob enem, da bi človeka zopet z Bogom spravil; ta Bog je vzel iz usmiljenja človeško naturo nase; ta Bog pride na zemljo, se včloveči, da bi opral greh s svojo kervjo, da bi pripeljal ljudi zopet do pravega spoznanja in bi ljudje enkrat Boga gledali v neskončni slavi. — Ta srednik se je po končanem odrešenju zopet dvignil v nebo in je zapustil kot svojo namestnico na zemlji sv. Cerkev, kot steber resnice, njej je izročil ss. zakramente; in duhovni kot služabniki sv. Cerkve darujejo vsak dan po naročilu Jezusovem na brezštevilih altarih spravi dar, in ga bodo darovali, dokler bode svet stal, da z altarja potem pritekajo človeštvu milosti odrešenja do konca časov: — pogledite, vse to nam pravi katekizem. Kje je nov prerok, ki bi nam povedal nauk o Bogu in človeku, ki bi se bolj prilegal božji pravici, modrosti in dobrotljivosti, ter bolj ugajal človeškemu razumu in sercu, kakor se prilega katekizem?

Vsi ljudje — pravi katekizem — imajo svoj izvir v enem človeku. — Ves človeški rod je tedaj le ena edina rodovina, vsi otrci Adamovi, naj prebivajo kjer koli, naj bodejo barve, kakeršne koli — vsi so si bratje, judje in pogani, gerki in barbari, sužnji in gospodarji — vsi imajo enega očeta tu na zemlji, enega Očeta v nebesih!

Pa kakor imajo pri človeškem truplu razni udje različne opravila, tako je tudi pri človeški družini. Eden zapoveduje v državi, eden v cerkvi, ki brani pravice; drugi mora biti pokoren. Tako red vzdržuje veliko človeško družbo.

Vsega tega nas učí katekizem. In kje je modrijan, ki bi mogel pokazati trdnejših stebrov za red človeške družbe, kot nam jih pokaže katekizem? Kje bi našli boljših in zdravejših naukov o državnem vladanju, o človeški pravosti in omiki? Da, katekizem je važna

knjiga, knjiga za vse, za imenitne in neimenitne, za učene in neučene, za narode in kralje, za zapovedujoče in službujoče, za zlahtnike in težake, sploh je knjiga za vse. Zakaj neki to omenjamo? Zato, ker dandanes tako napanjajo možgane ter kujejo načerte, kako bi zboljšali stan delavcev, zvikšali javno varnost, prepredili sovraštva raznih narodnosti itd. Prav čuditi se moramo, da celo blagi in modri možje in državniki iščejo pripomočkov za zboljšanje človeške družbe tam nekje daleč in ne v bližini; kako gredo prav mimo resnice, pa se delajo, kakor da bi je ne videli; se trudijo in trudijo, da pridejo do tistih načel, ki jih uči kerščanski nauk; iščejo v človeški modrosti načel, ki bi naj nadomestili vero in pravost. O da bi zaslepljeni možje se zopet vernili k priprostim naukom katekizmovim: da bi to knjigo prav pazljivo in brez predsodkov pridno prebirali in našli bi leka in zdravil, s katerimi bi celili rane človeštvu! Ko bi to storili, bi se sami sebi čudili, da so iskali v svoji modrosti pomoči človeški družbi; spoznali bi, da je ta pomoč najti edino le v veri Jezusa Kristusa, ki osrečuje svoje vernike že 18 sto let s srečo in blagoslovom. Z vero, upanjem in ljubeznijo; — z vero, ki nas uči Bogu moliti, ki je bil rojen v štalici in je živel v siromaštvu ter umerl na križu; z upanjem, ki nas uči, da pričakujemo boljšega življenja še le onkraj groba; z ljubeznijo, ki skerbi za reveže, bolnike, sirote in vdove — s temi tremi čednostmi boste vi prijatelji ljudstva in oskerbniki ubozih, več solz posušili, več rán obvezali, več terpljenja spravili iz sveta, kot z vsemi še tako hvalisanimi zdravili raznih nepoklicanih zdravnikov — mazačev, ki hočejo osrečiti ves človeški rod s svojimi nezrelimi načerti.

Jezuit in pastor.

Angleški jezuit William P. Tracy je doživel sledečo dogodbo, ki bo tudi „Daničine“ bralce zanimala. On piše:

H koncu l. 1880 sem obiskal prelepe cerkve znamenitejših mest nizozemskih ter sem se peljal proti mestu Gent-u. Prav blizo mene v vozu je sedel protestanšk pastor. V vozu je sedelo nekaj kmetov in kmetic. Tiho je bilo v vozu. Kar me zbudi iz zamišljenosti globoki glas pastorejv. Vprašal je nekako prisiljenostitljivo: „Znate li angleški, madame?“ Oseba, ktero je nagovoril s tako častitljivim glasom, ga ne malo začudeno pogleda; pa pastor se dela, kakor da ni opazil tega začudenja in še vpraša: „Ali govorite angleški, madame?“ — „Ne.“ odgovori priprosta kmetica. Pastorejv obraz je postal na te besede resen. Zamrmral je nekaj o nevednosti in budalosti belgiški: „Ali govorite angleški, gospod?“ se zopet oglasi pastor. „Ne.“ je odgovoril vprašani zopet drug sopotnik. Na to vpraša tudi mene, in jaz mu odgovorim, da umem angleški. Ves se je razveselil pri tem odgovoru mojem. Vstal je s svojega sedeža ter prav prijazno sedel k meni.

„Jaz koj spoznam, gospod,“ spregovori on, „da ste vi učenec kake nemške višje šole. Znam dobro soditi in se redko motim. Ime mi je Oswald Dobson. Londonska verska družba me je poslala v evropske države, da bi pozvedel, kako gnjila in hudobna je rimska cerkev, ki širi temo po mnogih krajih. Na svojem potovanju skozi Francijo, Belgijo, Španijo, Avstrijo in Italijo sem zvedel res strašne reči o rimskem papeštvu. Ko se povrnem v London, bom imel celo versto govorov, v katerih bom pokazal svetu vse hudobije papeževe cerkve.“

„Umemam lahko, gospod,“ ga opomnim rahlo, „da si mora človek na takem potovanju marsikaj zvedeti in

iskusiti, če zna nekaj več jezikov. Vi pa, če se ne motim, umete samo angleški.“

Na to odgovori: „Da kedo spozná hudobijo papeževe cerkve, ni treba več jezikov znati; saj človek lahko sodi iz dejanj. Francozi, Španjci, Lahji pa delajo očitno. Samo odperl sem oči in sem videl hudobijo te cerkve in njeno malikovavstvo.“

„Ali smem vprašati, ktere hudobije ste opazili?“

„O, kakšne zločine sem opazil v teh deželah, ki zdihujejo pod jarmom. Čudite se, gospod, videl sem razpela in podobe Marijine skoraj povsod. Videl sem jih na drevesih v samotnih krajih, videl po mestih in terjih; in sem videl može, žene in otroke klečati pred njimi in jih moliti kot malike. O, to je strašno!“

„Zares, vaše besede me osupnujejo. Pa vam je gotovo kedo povedal in terdil, da ti ljudje molijo križe in podobe?“

„Če mi je kedo to povedal? Čemu bi bilo še tega treba, saj sem videl to z lastnimi očmi.“

„Pa bi bilo vendar dobro, da bi vprašali, če ti ljudje zares kamnu in lesu božjo čast skazujejo.“

„Ti ljudje so bili Lahji, Francozi in niso znali angleški, jaz pa ne njih divjega jezika, zato nisem mogel vprašati.“

„Ste se pa znabiti prenaglili s svojo sodbo o katoličanih. Jaz sem opazoval katolike v mnogih krajih, pa sem spoznal, da še nikjer nisem našel malikovanja. Katoliški duhovni so me podučili, da n. pr. ljudje molijo pred križi zato, da se spominjajo našega odrešenja, križa pa ne molijo.“

„Katoliški duhovni so vas tako učili. Moj mladi prijatelj, Gospod Jezus vas varuj papeževih duhovnov! Tako so zvití kot kače in zelo nevarni. Da je dandanes toliko hudega na svetu, tega so krivi jezuiti; pa rečem še več, vse nesreče, ki so zadele človeško družbo v zadnjem tisočletju, so zakrivili učenci Lojolovi.“

„Znabiti bi bila pa ta sodba le preterda, če pravite, da so jezuiti zakrivili vse zločine zadnjih 1000 lét?“

„Ne, moj gospod; jaz vas prav slovesno zagotavljam, da so se jezuiti vdeleževali celo 1500 lét že vseh prevratov. To je resnica, ki je tudi njihovi najboljši prijatelji in zagovorniki ne morejo zaverniti.“

„Pozabili ste, da pozná svét jezuite še le kacih 300 let. Oprosite, da sem vas opozoril na to zgodovinsko resnico.“

„Ljubi mladi prijatelj, reče nato pastor, ter skrivnostno pogleda vse sopotovalce, „ti jezuiti so bili zmeraj na svetu, vidno ali če ne, pa nevidno. Povsod nalctiš nanje; znabiti ga dobimo celo v tem kupeju prav med seboj. O prav res, vi sežete jezuitu prijateljsko v roke in se še tega ne zaveste; lahko govorite cele ure z njim in ga ne spoznate. Ti jezuiti imajo zares satansko naturo in imajo večjo moč, kot jo imajo navadno ljudje.“

„Ali ste pa že videli kedaj kakega jezuita?“ ga vprašam.

„O, gotovo ne še; bi ga tudi ne maral pogledati. So mi predobro znane njihove kervave zarote. Ti jezuiti zapeljujejo ubogo ljudstvo k vsakoverstnim hudobijam ter napravijo nevedno ljudstvo, da moli kosti svetnikov ali njih obleko.“

Nespametno govorjenje me je jelo dolgočasiti. Mislil sem si, to vam je lepa ta londonska protestanška družba, ki ima take zaupne može.

Kedo bi se čudil, da imajo protestantje take čudne, včasih prav budalaste nazore o nauku in navadah kat. Cerkve, če verujejo tako nevednim in kratkovidnim ljudem, kakoršen je moj sopotovalec?

Vprašam ga: „Ste li obiskali Waterloo?“

„O, kako bi mogel iz Belgije, ko bi ne videl tega slavnega kraja. Noben Anglež ne pride v deželo, da ne bi obiskal slovečega bojnega polja, na katerem so si spletli angleški vojaki venec zmage. Odkril sem se, ko sem stal na tléh, opojenih z drago kervjo naših sinov. Vzel sem seboj tudi nekaj persti v večer spomin ter sem — o sreča — dobil v last celo enega izmed žebeljev, s katerimi je bil podkovan Vellingtonov konj.“

Nekoté sem se nasmehnil, ko sem čul, da je dobil v roke žebelj Vellingtonovega konja. Tudi jaz sem slavno bojno polje obiskal ter prav zagotovo zvedel, da ondi nek kovač ponareja Vellingtonove žeblje ter tako maršikterega Angleža opehari.

„Zakaj ste pa, ga vprašam, vzeli tisto perst z bojnega polja seboj? Zakaj tako cenite žebelj Vellingtonovega konja? Ko bi belgiški katoliki videli, da častite take reči, vas bodo imeli za malikovalca.“

„Me bodo imeli za malikovalca? Pa s kakšno pravico, bi prašal?“

„Z ravno tisto pravico, s katero vi sodite katoličane. Temu ne morete ugovarjati, da častite podkovni žebelj, da, celo perst, po kateri hodijo ljudje. Ko ste stopili na polje kraja Waterloo, ste bili zelo neprevidni in ste se odkrili. Tisti, ki so vas opazovali, so pa znabiti govorili: „o poglejte ga no angleškega malikovalca!“

„Moj gospod, zdi se mi, da se norčujete. Saj nisem rekel, da molim ali po božje častim perst ali podkovni žebelj.“

„Pa vi povejte, kedaj vam je kakšen katolik povedal, da molijo in po božje časté podobe in kipe ali svete razpela?“

„Ne, moj gospod, tega mi nihče ni povedal; pa tudi ni bilo treba, ker sem to videl z lastnimi očmi.“

„Moj mladi prijatelj — je nadaljeval — bojim se za vaše dušno zveličanje. Bojim se, da vas niso jezuiti premotili. Jaz vidim po vsem vašem govorjenju, da ste v zmoti. Rad bi bil nekaj dalj časa v vaši družbi, da bi vnel v vaši duši neugasljiv ogenj. Povedati vam bi imel veliko, veliko, kako zviti in prekanjeni so rimski duhovni in vas bi obranil nesreče. Obvaruj vas Bog, mladi prijatelj, obvaruj vas vaš angelj smertnega vpliva jezuitov.“

„Zagotovim vas — mu odgovorim — da se hočem skerbno varovati tistih, ki bi me znali zapeljati v zмотo. Jaz ljubim pravico in resnico. Pa tudi smem drugim dati svét, da tudi oni to storé. Zato vas prosim, predno boste govorili v londonski družbi, vprašajte prej katoličana, če res moli podobe, kipe in križe in jim božjo čast skazuje.“

„Gotovo se ne bom sošel z nobenim katoličanom, ki govori angleški, predno začnem govore.“

„Jaz sem katolik. V imenu vseh katolikov po vsem svetu vam povém, da ti ne molijo podob, kipov, križev in ne nobene stvari, temveč skazujejo božjo čast samo Bogu. Če boste terdili v londonski družbi, da katoličani molijo take stvari, boste izgovorili največjo laž in obrekovanje!“

„Vi ste?“

„Jaz sem, kakor sem rekel, katolik; še več, jaz sem eden izmed tistih strašnih katol. duhovnikov, jaz sem jezuit!“

„O, o! je zaječal kakor v smertnih bolečinah.“

Med tem je pripihal vlak do Genta. Povabil sem protestanškega prijatelja, naj me obiše v jezuiškem zavodu v ulici Barbe, česar pa on do danes ni še storil.“

Iz grozno nespametnega govorjenja tega angleškega pastirja lahko vsak umen katoličan spozná, kako silo

nevedni in lahkoverni so krivovérce, da verjamejo tako pošastne laži in vraže zoper katoličane sploh, in posebej zoper jezuite. Pa kaj se bo kdo čudil, sej celo med katoličani se nahajajo zatelebanci, ki vsakemu in vse raji verjamejo, kakor pa resnico!

Z mladino imejte usmiljenje!

Beseda za starše in učnike. Milovanja vredna je mladina, posebno tudi šolska, ki skor možgane in oči *) pustí v knjigah, pustí v papirjih večkrat ljubo zdravje in še življenje. Slavni profesor in skrivni svétnik Nussbaum v Monakovem je v tem oziru pisal besede, ki so pomislila vredne. On pravi:

„Ako premislim skušnje, ki sem jih nabral v svoji 29letni zdravilski praksi, sem le malo bolnikov dobil v roke, ki so zboleli s prenapenjanjem svojih kostí in mišk; mnoge stotine prav resno terpečih pa sem opazoval, ki so zboleli vsled neprenehljive duhovne delavnosti, in bilo je velikrat prav težko jih zopet popolnoma ozdraviti...“

„Narbolj zdrave in jasne sem nahajal tiste, ki so polja in verte obdelovali, ki so sejali in želi in se večino dneva gibali v čistem zraku. Vselej takim ljudém diši njih zelo priprosta hrana, skor nikoli se ne sliši, da bi jim želodec ne prebavljaj, da bi čeva pešale, kri v glavi se zgostovala, ali celo da bi čutnice bile razdražene.“

Kako vse drugač je telesni stan pri vradnikih, učenjakih in umetnikih; le-ti imajo velikrat vročo glavo in merzle noge, velikrat léno prebavljanje, utrujeno čevje. Malo jih je med njimi, da bi vedno ne tožili, kako so jim čutnice vedno razdražene. Občutek lahkega življenja je pri teh stanovih zmeraj bolj redko najti.“

Znano je, da vsak organ, kateri se rabi, se s kervjó zgostuje, ter se mu žile razširjajo; in kakor je dopričano, se skozi delavno miško veliko več kerví pretaka, kakor pa skoz počivajočo; čisto gotovo je, da to pri možganih tudi veljá. Ako dohaja v možgane odveč kerví, se to more zgoditi le v škodo družih organov. Zato roke in noge prihajajo slabokervne in merzle, možgani so pa prepolni kerví. Kolikor bolj je ta središčni organ in kolikor manj kerví je na okrog, toliko slabeje se počutimo.“

„Kolikor bolj zgodaj pa se take napačne razmere začno prikazovati v človeškem telesu, kolikor bolj mlad je še človek, toliko bolj škodljivi so nasledki... Kadar je život čisto dorastel, ko so mrežice že močnejše, potem vse kožice, vse posodice in mrežice niso več tako lahko raztegljive, kakor pri čisto mladih nežnih osebah... Ako se že pri otroku naključijo take napačne razmere, je škoda očitna in stalna in poprava ter vravnava enakotežnosti se utegne doseči le po mnogih žertvah časa in denara, ker je pa malokrat mogoče. Vsa prihodnost pri človeku zna biti žalostna, ako se enaka presiljenja godé že v otročji dóbi.“

„Čisto in popolnoma napačno in neresnično je, ako kdo verjame, da 9letni deček se v 7—8 urah na dan več naučí kakor pa v 4—5 urah. Prav velikrat sem skusil, da otrok, ko je kak prosti dan se dobro izspal, se eno uro po vertu preletal in nekoliko jedí vžíl, se je v četerti ure to naučil, kar si ubogo sirotè prejšnji večér ni moglo v spominu ohraniti, če se mu je celo uro po desetkrat čitalo — potem ko je po dnevi

*) Med šolsko mladino v Ljublj. se precej hudo razširja bolezen na očéh; pravijo, da je egiptovska očesna bolezen.

po sedem ur sedelo in z vročo glavo, berlavimi očmi, trudno in zaspano prišlo domú.“

„Govori se vedno o preobkladanju mladine, eden si misli s tem to, drugi drugo. Enemu so preobkladanju krive učne tvarine, drugemu učilo samo (metoda). O ne, oboje je nedolžno (?) in ne dela preobloženja (?). Pojdi zvečer ob 9ih h kaki družini; tam najdeš, kaj je preobloženje. Oče jo je potegnil v svojo družčino in se dobro razvedruje, mati in hčere imajo majhno družbico prijatelj pri sebi in se razjasnujejo; 9letni dečko, ki mu je treba iti v posteljico, pa samotno sedi pri mizici in z merzlimi rokami podpira vročo glavo, v katero ne more več spraviti tega, kar bi drugi dan ob 8ih moral znati. Tu pa tam kane solzica na knjigo, in to, nad čimur mali dečko mora imeti veselje, namreč nad učenjem, to mu je britka muka.“

„To je preobloženje (überbürdung), ako se od večera do jutra morajo naloge izdelovati, katerim je morebiti le najzmožniši deseti del učencev kós brez priterganja neogibljivo potrebnega spanja. To se pravi možgane smoditi, preobčutljivost ter nervoznost vzrokovati. Vprašajte očete, matere (gospodarje, gospodinje), če to ni res, če ubogi otroci ne sedé po 8—10 ur pri mizi, zjutraj so že ob 5ih po koncu, ker si jih zvečer nikakor niso mogli več v glavo vtepati. Žali pa, da le prezgodaj bode ura 8, naloga je le polovičarsko dovršena, nasledek je kazen, ki za ta dan daje še več dela (penitenc?).“

„Že v zadnjih začetnih razredih, zlasti pa v latinskih, realnih, obertnih in gimnazijah in po višjih deklinskih šolah in vstavih se nahajajo omenjene napake. Otroci naj gredo po 9h k pokoju in pred 5timi jim ne pustite vstajati, sicer se jim možgani ne spočijejo. Kmet, težak, kakor je znano, ima 5 ur spanja zadosti, kdor pa dela z glavo, naj spi saj 7—8 ur; otroci še več.“

(Konec nast.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. (Nesreče in zdravilo zoper nje.) Kako je res potrebna molitev, katero sv. Oče papež Leon XIII tako živo priporočajo, so dokaz tudi nesreče po naši deželi. Na Ipavskem in Dolenjskem se razodeva terna uš, ki vinskemu pridelku žuga; po Gorenjskem in Dolenjskem je pa tudi huda ura naredila veliko škodo, da molčimo o drugih nesrečah. —

Umni možje so že večkrat svetovali, naj bi se ustanovila splošna zavarovalnica zoper škodo po toči, ktere naj bi se vsa dežela vdeleževala. S tem bi bilo vsaj pomagano ubogim posestnikom, katerim huda ura v malo minutah pokončá vse upanje skoro celoletnega dela. — To bi bilo eno zdravilo. Drugo veliko boljše pa bi bilo: naj se opustijo pregrehe, zaradi kterih tako hude šibe božje na svet prihajajo: oskrnuvanje nedelj in praznikov; grozno divjanje, ponočevanje, pijaučevanje, pretepi, poboji, preostudno vlačugarstvo, in tolika groza nečistih pregreh; več kot peklenko preklinjevanje; opuščanje božje službe, teptanje postne zapovedi; silne krivice, krivične pravde in krive prisege itd.!

„Spreobernite se k meni.“ kliče Gospod, „in jaz se bom k vam obrnil!“

Rahel migljej za Ciril-Metodovo družbo. (Izročeno.) V domišljji in vzoru se vidi veči del sleherná stvar lepša in ljubša, kakor se pa potem v djanji pokaže in razvija. Taka je zlasti z mnogimi družbami. Od začetka obetajo vse in se priljubijo povsod. A škoda! poznej jo marsiktere kmalu zavozijo v stran, in poprešnji

vzori se skadé kakor dim, ali zapusté celo škodljive sledi. Bati se je, da bi podobno utegnulo biti tudi z Cir. Metod. družbo, in ta strah ni čisto prazen, ker se že sedaj med dobrim semenom kaže tudi ljulika.

Lep je namen družbin, braniti in ohraniti domači jezik, ter narodnost sploh. A to naj se godí na podlagi kat. vere in s primernimi pomočki brez vse kvári ali napake. Toda, kar sv. vero tiče, nismo še brali, da bi se bila na shodih povdarjala; kakor da bi bila le narodnost gospá in mati, vera pa le bolj pasterka ali dekla; in vendar mora biti ravno nasproti vera kraljica, narodnost pomočnica. Blagi ranjki Slomšek, vzgled in vzor narodnjaka, je vselej povdarjal vero pred narodnostjo; dvoje je treba Slovencem, piše on, vera katoliška in materina beseda. — To je treba tolikanj bolj povdarjati, ker so se nekteri kolovodji te družbe izrekli zoper versko šolo, in so s tem očitno pokazali, da jim je vera prisiljena priklada. Ako bi se pa pri družbi ta goropadna napačnost vgnjezdila in širila, bi bila vsa družba silo škodljiva, in bolje, da bi je ne bilo.

Ako bi se pa kdo tudi ne hotel ozirati na vero, ktera družbi ni poglavitni smoter, temuč le na narodnost, je gotovo, da se tudi ta mora buditi in pospeševati le s primernimi, pripuščeniimi pomočki, brez vse spodtike. Toda tudi to se ne godí. Napravljajo se zlasti ob godu ss. Cirila in Metoda, ne vem, ali svetnikoma ali družbi na čast, v raznih krajih kresi in streljanje, sploh veselice s pitjem in pitjem, kjer se zbirajo že v poznem mraku osebe obojnega spola in potem v terdo noč po gostilnah vpijejo drugim v spodtiko, pa tudi svetnikoma gotovo ne v čast in veselje. Da take priložnosti ne budé ravno narodnosti, temuč bolj nerednost, ter pospešujejo tako škodljivo in razširjeno pijaučevanje, bo priterdil vsakter, kdor to premisli ali celo vidi. Tudi duhovnim pastirjem ne more biti ljubo tako početje, ktero s tem zlorabi sicer hvale vredni namen te družbe.

To bodi za zdaj le rahel opomin v resen prevdarek udom in neudom, v to sverho, da škodljiv červ dalje ne podjeda mlade sadike. Zato: Videant consules!

—a—

Naše slovstvo. Drugi predelani in popravljeni natis družega zvezka knjige: „Dušna pomoč za bolnike“ je zveršen. Ker je že prvi zvezek te bolniške knjige obširen in ima mnogo zgledov, prigovorov, daljših in krajših molitev za mnogotere dušne potrebe bolnih in umirajočih kristjanov, utegneš morebiti vprašati, častiti čitatelj teh verstic: Čemu je bilo treba še 2. zvezka?

Kakor zdravi ljudje rajši slišijo nove, njim dosedaj neznane zglede, nauke in molitve, kakor ponavljenje že znanih, tako bodo tudi bolniki tebi hvaležni, ako jim iz te knjige bereš: priserčne premišljevanja in molitve o sedem žalostih Marije Device, in njenega prečistega ženina, sv. Jožefa, o poterpežljivosti in drugih lepih čednostih, ki so jih ss. mučeniki in drugi svetniki ali sicer pobožni bolniki v svojih dolgih boleznih učili z besedo in zgledom. Posebno taki bolniki ti bodo hvaležni, katerim Bog milost podelá, da pred smertjo mnogo časa in veliko terpijo.

Bolniki so potrebni posebne pomoči od zdravih ljudi. Svet jih zapušča, in ko bi jih tudi ne zapuščal, jim ni zmožen pomagati. Sami tudi čutijo, da bliža se jim že čas, ko bodo ta svet vekomaj zapustili, in se v neznanu večnost preselili; živo se spominjajo resnice sv. vere, da bodo precej po smerti ostro sojeni in ali v večno nebeško veselje vzeti, ali pa v večne peklenke muke obsojeni. Tudi satan, ker ima le še malo časa, dušo za se pridobiti, si bolj pogosto in silnejše prizadeva, jo v kak smerten greb zapeljati in vekomaj nesrečno storiti. V pripravne prilike k njegovim hudim

zvitim skušnjavam mu izverstno služijo mnogotere slabosti, težave in reve bolnikove. Dobro mu je tudi znana naj večji slabost bolnikova ali v kateri greh ga naj lažje zapelje. Nekatere zapeljuje peklenska kača zavoljo dolge, prehude bolezn; in pomanjkanja potrebne postrežbe v nepoterpežljivost; druge, kateri so mnogo in hudo grešili, zapeljuje s povikšanjem njihovih grehov in z zmanjšanjem spomina Božje milosti, Jezusovega neskončnega zasluženja in mogočne priprošnje Marije Device in sv. Jožefa v obupanje, pravične pa s spominom njihovih lepih čednost in obilnih dobrih del v prevzetnost; torej zapeljuje nekatere v to, druge pa v drugo pregreho.

Ako se poleg besed sv. pisma že zdrav kristjan nahaja v vedni nevarnosti grešiti, in ako hoče skušnjavo premagati, mu je treba vednega čuvanja in molitve, pa tudi pogostne svete spovedi, pazljivega poslušanja in čitanja Božje besede in svetih pogovorov: v koliko večji nevarnosti smertno grešiti se nahaja še bolnik, kateri je na bolniško posteljo priklenjen, in ne more ne v cerkvi, ne drugej pomoči iskati, ako mu jo zdravi dobrotniki na dom ne prinesó! Zatorej, blagor tebi, usmiljeni kristjan, ako rad bolnike, posebno revne in od vsih ljudi zapuščene obiskuješ, jim kak dar prineseš, morebiti kako noč pri njihovi postelji prečuješ, jih lepo potolažiš in posebno s tem razveseljuješ, da jim kaj za nje pripravnega čitaš ali sam, ali mu knjižico posodiš, da jo bolnik čita, ako mu je mogoče, ali pa kak drugi njegov obiskovalec! Ti boš s tem plemenitim delom usmiljenja bolniku v nebesa priti pomagal, sebi pa dobrih prijatlov v nebesih pridobil, kateri bodo zate Boga prosili, dokler živiš, po smerti te bodo pa med se sprejeli, in sodnji dan beš slišal iz ust Jezusovih vesele besede: „Bolan sem bil, in si me obiskal, pojdi torej v veselje svojega Gospoda!“

Naj bode dovoljeno vse visoko učene gospode ponižno prositi, da naj ne pokončajo s svojimi ostrimi peresi dobrega dela, kterega je pisatelj nameraval, zaradi priproste in prav lahko umljive besede in zaradi kake slovniške pomote naj knjižice ne pristudijo in ljudi od njene rabe ne odvrtačejo. Dobro spozna pisatelj svojo nezmožnost kaj učenostnega spisati; ali včasih se usmiljeni Bog tudi najalabšega orodja posluži, da svoj namen doseže. Naj se mu tedaj dobrotljivo odpusti, da se je prederznil kdaj kaj na svitlo dati. Gotovo bi bil vsakter pisatelj njegova dela mnogo lepši izveršil. Zatorej prosi vse visoko učene in zmožne gospode, naj pozabijo za svoje duše svojo učenost, in pišejo mnogo tudi za priproste ljudi, česar potrebujejo, da bo Bog poveličan in pomoči potrebni človek podpiran!

Poslednjič naj se še pristavi ponižna prošnja: Naj vsakteri daruje male solde za to knjižico, pa tudi za druge dve knjižici, ktere ste preteklo leto v drugem natisu na svitlo prišle; s tem bo koristil sebi, bolnikom, pa tudi ubogim sirotam, za ktere skerbi družba sv. Vincencija, ker ves čisti iznesek za prodane knjige dobijo one. Ako bodo šle te tri knjige izpod rok, utegne še četrta vsa razprodana knjiga v 2. natisu na svitlo priti, ako bo zaželena, in ako ji slovenska inteligenca smerti ne podpiše.

Boh. Bistrica, 1. julija 1888. (Mične slovesnosti.) Besede, katere so spregovorili naš mnogozaslužni gosp. župnik vlani, ko so blagoslovili v zgornji vasi novo znamenje, so padle na rodovitno zemljo. Rekli so namreč med drugim tudi to, kako bi bilo tudi lepo in pristojno, da bi se z Božjo pomočjo tudi v spodnji vasi naredilo novo znamenje, ker tukaj je o sv. Telesu zadnji blagoslov. Hvala Bogu, letos o sv. Telesu je bilo že dodelano, le podoba še ni bilo v njem, ker še ni bila zgotovljena. Zato se je odločilo, da se bo sv. Janeza

Kerst. dan blagoslovila podoba in znamuje. Ko se je znamenje delalo, govorilo se je, kakšna podoba se bo djala v kapelo, in kmalo se je odločilo, da se mora postaviti podoba sv. Janeza Kerstnika, gosp. župniku v vedni spomin in kot vezilo za njih god, pa tudi v spomin njih petindvajsetletnice tukajšnega bivanja, kar bomo, ako Bog dá, tudi pozneje enkrat še obhajali. Mislim, da je obče znano, koliko so naš č. g. župnik pri nas teh 25 lét storili za dušni in telesni blagor; zato se tudi nam prav spodobi in smo dolžni postaviti spominek njim v sredi vasi na najbolj očitnem kraju.

Bile so 24. t. m. popoldan ob dveh na prvo pete litanije v cerkvi, in potem so gosp. župnik blagoslovili novo podobo, ki jo je prav mojstersko iz kamna naredil g. Vurnik iz Radoljice. Potem je neslo 12 mladenčev podobo in 12 deklic svetila s prižganimi svečami. Oba gospoda, zvonjenje, petje, z godbo smo spremljali sv. Janeza K. na odločeni kraj. Tu postavijo podobo pred znamenje, ter gosp. župnik blagoslové še novo znamenje, in potem postavijo fantje podobo v znamenje in jo vrvnajo. Zdaj naš gosp. nadučitelj prav jedernato poleg znamenja govori pomenljive besede gosp. župniku o njih zaslugah, ki so jih pridobili pri nas teh 25 lét ter jim v imenu vsih tako rekoč poklonijo ta spomin sv. Janeza za vezilo in v spomin 25letnice.

Tako veselo in gijljivo so se potem gosp. župnik za vse to zahvalili, da smo bili navzoči zelo gijveni. Rekli so, da takega vezila še nikdar niso dobili, kakor letos. Rekli so med drugim, da si bomo lahko to tudi zapomnili, ker ravno letos se pri nas to godí, da se je to novo znamenje blagoslovilo, ko so sv. oče papež obhajali 50letnico svojega mašništva, in ko presvitli naš cesar obhajajo 40letnico svojega vladanja, in naš milostni knez in škof pa 50 letnico svojega življenja.

Povedali so tudi, da je bilo poprešnje staro znamenje ravno takrat zidano, ko se je začela naša cerkev imenovati farna cerkev in to je bilo ravno pred sto leti, ker bomo pozneje enkrat obhajali tudi 100letnico naše fare, je vse to res vredno prav posebnega spomina. Mnogo gijlivega in podučljivega so nam še povedali, pa ker je dopis že nekoliko raztegnjen, naj sklenem in še povém, da so bile potem še pred znamenjem pete litanije vsih Svetnikov, po litanijah zaigrala je še domača godba cesarsko himno. Gotovo se ni ta dan nobeden kesal, kdor je kaj daroval ali delal za novo znamenje. Svesti smo si, da tudi sv. Janez Kerstnik bo s svojo prošnjo pred Bogom za skazano mu čast gotovo vsim plačnik. Tako ima sedaj, hvala Bogu, Mariji in sv. Janezu, Bistriška naša vas dve prav lepi znamenji. O da bi ju le tudi prav spoštovali! Prosim Vaji pa še, Marija in sv. Janez K., varujta našo vas pred vsimi nesrečami po dnevi in posebno po noči, zlasti pa nas varujta dušnega zla, greha, ter nas pripeljita kdaj v nebeški dom.

Peš-potovanje z Juga skoz Slovenijo v Rim. (Dalje.) Ob aveh popoldne slovesne pevane večernice. Potem velečastita procesija na glavne svetišča, ravno tako, kakor prešnji dan; samo s tem razločkom: Danes nosi glavni svečenik zlato, z dragimi kameni posuto posodo v podobi serca, v nji so relikvije Frančiška Serafinskega, s kterimi podelj naposled v veliki cerkvi sveti blagoslov.

Potem opravil sem sv. križev pot po hodišču od velike cerkve pa do cerkve vtianjenih ss. ran. Križev pot je lepo in umetno delo iz snovi, „terra cotta“ imenovane, z izbukjenimi podobami, nad njimi veliki leseni križi. V hodišču predstavljajo velike slike dogodbe iz življenja sv. očeta Frančiška. Šel sem dalje na velikansko, na verhu ravno skalo, vodijo nanjo ozke stopnice.

Tu je sv. Frančišk večkrat molil za grešni svet z razprostertimi rokami; tu so molili sveti, blaženi, zveličani in pobožni njegovi redovni sinovi. Ta skala stoji naravnost pokoncu gori iz prve gore, kakor vse čudovite skale, ki obroblijujejo verh sv. gore; višje je kakor cerkev ss. ran, vendar nad njo so še druge ogromne skale. Sklonil sem se na obraz na skalo, pred znamenje sv. križa; potopil se v svojo nevrednost in v neizmerno morje in velikost križane Ljubezni; jokal čez svoje nezvestobe, nehvaležnosti in obilne razžaljenja. Nisem bil še nikjer tako presunjen, kakor na tej naravni, nespremenjeni, mutasti priči nebeškega Serafina. Odbil sem kos skale v vedni spomin tukajšnjega vel. čudeža ljubezni Božje. Oh, ljubezen Božja! o, ljubezen križana! oh, ti prečudna-neskončna-večna Ljubezen, ti nisi ljubljena, ti nisi spoznana, ti si žaljena!

Tu se da moliti in premišljevati, posebno bridko terpljenje Gospoda našega Jezusa Kristusa in njegova neskončna ljubezen, pa tudi spoznati samega sebe, svojo revščino, slabost in pregrešnost. Božji Duh prešinja dušo in serce, bolj kakor na družih sv. krajih. O blažena višava, o sveta samota!

Nasledoval je sveti rožni venec v veliki cerkvi; obiskanje stare prvotne cerkve angeljske Kraljice. — Tako smo praznovali slavni redovni praznik vtisnjenja ss. 5 ran sv. Frančišku na kraju, kjer so se ti čudeži godili; osobito mi je pomenljivo, ker je ravno ta dan letos petek bil.

„Ti, o Gospod, si svojega služabnika Frančiška poveličal — Z znamenji našega odrešenja.“

Sklep tega nepozabljivega dneva 17. sept. 1886 na sv. gori Alverni. V naj starejem prvotnem svetišču gore Alverne, postavljenem v slavo bl. Device Marije, Kraljice angeljev, od samega sv. očeta Frančiška, po dobroti in pomoči pobožnega grofa Orlanda, so v mraku se zbrali k molitvi redovniki, osobito bratje laiki, svetovni svečeniki tretjeredniki in drugi udje III. reda. Potem so vsi milo, ginjaivo in častitljivo popevali cerkvene pesmi v slavo Jezusu in Mariji. Tako nebeškomo je bilo pri tej večerni pobožnosti, da sem čisto pozabil, da sem še na tem svetu. — Ta cerkva je trikrat predeljena. Pervo do krasne železne, mrežaste pregraje, do tod je cerkev, pozneje prizidana in podaljšana o času sv. Bonaventura. Za železno ograjo je predeljena drugi pot z lepo ograjo lesenega dela: na sredi ima ta pregraja vhod v pravo prvotno cerkev. Vsako stran tega vhoda je jeden oltar, prvi rojstva Kristusovega, drugi položenja njegovega presv. Telesa v grob. Toraj začetek in konec ubozega vidnega Jezusovega bivanja na tem svetu. —

Zadaj za to drugo pregrajo je redovni kor do male prezbiterije, v kateri stoji krasni oltar Marije angeljske z Najsvetejšim v malem tabernakeljnu. Križeva pota sta dva v tej cerkvi, prvi v starem prvotnem delu cerkve, drugi pa v prizidanem prednjem oddelku do omrežja; v ta oddelek smejo ženske, v prvega samo možki.

Ta cerkva je še vedno sinovom sv. Frančiška posebno priljubljena; noč in dan molijo v nji; premišlujejo in sv. križev pot opravljajo. Ta cerkva je od sedmerih škofov posvečena, kakor tudi čudoviti verh gore od njih blagoslovljen v svetišče Božje, v sveto zemljo in bivališče bogoslužnosti. Ave Marija, — večerja — počitek.

(Dalje nast.)

Sv. Ana.

Dan preblagi se razcveta,
Rajska zarija blišči:
God obhaja Ana sveta,
Veselé se angeljci.

* * *

Odpév: Sveta Ana ljubeznjiva
Prosi Jezusa za nas!
Ti nam bodi milostiva
Zdaj imo poslednji čas.

Vsi častilci svete Ane,
Sem zaupno stopite.
In obilne serčne rane
Milo ji potóžite. Odpév.

Se zakonskim solnce skriva,
Gine jim zaupanje;
In ubožstvo se razliva,
Žalost tare jim serce. Odpév.

Je mladina zapustila
Lepo stezo čednosti;
Milost božjo je zgubila,
Béga v razuzdanosti. Odpév.

So bridkosti se zmnožile
Nad človeka tužnega;
Tvoje roke podelile
Bode mu tolaženja. Odpév.

Sveta Ana, pomočnica
Vselej si se skazala:
Še zdaj tolažnica,
Mati nam usmiljena! Odpév.

Svoje darežljive roke
Stegni dans nad reveže;
Blagoslovi nas otroke,
Sprosi nam usmiljenje! Odpév.

Naj nam milost božja sije,
Bridek kelih naj beží;
In ko smertna ura bije,
Bodi nam tolažba ti! Odpév.

Simon Gaberc.

Moč molitve.

V bolečinah, v zadnjih vzdihih,
Mlada deklica leží;
Komaj še v besedah tihih
Ti pové, kaj jo teží.

Smert gotovo prerokuje
Bled obraz in kašelj tih.
Mati skerbna pričakuje,
Kdaj da zadnji bode vzdih. —

In zdravnik je tudi rekel:
„Vse zaman, tolažbe ni!
Čas bolnici je potekel,
Za-njo več otétbe ni!“

Milo dréguje ta izjava
V skerbno materno sercé.

Duša ji v britkosti plava,
Grenke toči že solzé!

„Tako modra, tako mlada,
Nam umiraš, Jelica!
Oh, kakó bi pač jaz rada
Ti pomôgla, revica!“

Sama si takó je djala
Tužna mati v spalnici,
In prebritko tugovala
Je pri bolnici Jelici. —

Zdaj k molitvi se zateče
Z materjo domači krog;
„Le molimo,“ mati reče,
„Morda bo pomagal Bog.“

Kar umetna vsa zdravila,
Zvedeni ni zmožel svet,
Moč molitve je storila —
Jelica je zdrava spet!

Ivan Zvirnik.

Razgled po svetu.

Preklicuje se vradna govornica, da bi se avstrijski cesar sošel s kraljem Humbertom, kar bi pač gotovo rada videla mladolaška vlada, pa tudi irredenški prostozidarji, kateri pa pri tem vedno prežé, kako bi mogli še kaj odtergati od našega cesarstva, pa kako bi papeža in sv. Cerkev vedno huje terli.

O tej priliki naj obnovimo spomin na neko pismo, katero je „Danica“ z drugimi listi vred bila prinesla že pred kaj časom.

Kakor je znano, obiskala sta novo-italijanski kralj in kraljica pred nekaj leti našega presvitlega cesarja in cesarico na Dunaji — pričakujóč, da ju obiščeta v Rimu; to se pa do danes ni zgodilo. Časnikarji so pre-reševali rszne vzroke, zakaj se to ni zgodilo, a najvažnejši razlog je gotovo nenaravni in nesvobodni položaj svetega Očeta v pripljenem Rimu. Da je tako, dokazuje jasno lepo pismo, katero je pisala naša cesarica italijanski kraljici Margareti. Naša presvitla cesarica Elizabeta izjavlja, da se nikakor ni mogla odločiti za pot v Rim; zraven pa spominja kraljico, kako so vsi oni, ki so se zadeli ob prava rimske stolice, nesrečno končali. Omenja Napoleona I in izrečno pravi — glej — papež se je povernil v Rim, in Napoleon je prežalostno umerl na otoku Helenskem; njegov sin, še nesrečnejši kralj Rimski, umerl je ravno tu, kjer to pišem — namreč v Schönbrunnu, v ravno tisti sobi, v kateri je Napoleon podpisal zakon 17. maja 1809 oplenivši papeža posestva in imenovavši sebe gospodarja Rimu. Na to ne morem misliti, piše cesarica — da bi se ne pretresla v duši in v serci. Vem, da se temu mnogo modernih državnikov posmehuje in slučajju to stvar pripisuje, — a, draga sestra, ravno to se je ponovilo v naših dneh.

Tu spominja Napoleona III, kako se je obnašal proti papežu in kako je končal, in pristavlja: že misli, stopiti v staro apostoljsko palačo kvirinalsko, me straši, in obžalujem, da kraljevi sestri ne morem verniti obiskanja, pa nisem sama kriva. Krivi so oni, ki delajo s svetim po človeški politiki, med tem ko mi delamo po svojih maternih dolžnostih. Dragá Margareta, vi ste mati, in me razumevate. V politična vprašanja se ne mešam, to nam ne pripada; dovolite mi, da imenujem srečni oni dan, ko se bomo mogli objeti — naši soprogi, mé in

naši otroci v Rimu in ravno tedaj prejeti blagoslov sv. Očeta, Kristusovega namestnika. (Kat. D. po C. G.)

„Bodite pripravljene.“ Letos zlo pogosto treska in strela velika razdjanja dela. Na Koroškem se je 24. in 25. rožn. v krajih Sand, Tanzenberg in okolici trinajstkrat oblak utergal in to vse v 10—15 minutah. Razdjanje grozno. — V Varnsdorfu na Češkem je 27. rožn. strela zažgala eno hišo in ubila neko 20letno deklino. K goreči hiši je tekel neki mošk. strela udari vanj in ga ubije. — Ravno ta dan je v Benešavu treščilo na polji med 10 delavcev in je ubilo 31letno ženo Marijo Zalesko. — V Hatzfeldu na Ogerskem je 30. rožn. strahovit vihar razkril 40 hiš in napravil strašno razdjanje. — V Šćipi v Bosni je 25. rožn. strela ubila dva pastirja od 10 in 15 lét. — Ravno ta dan je pri Glini ob Slavonski meji debela toča pokončala vse poljske pridelke, sadje in vinograde ugnobila.

To so nekatere nesreče izmed mnogih, ktere so viharji vzrokovali. „Bog nas vari!“

Rim. Sv. Očetu prihajajo zahvale za izverstno novo encikliko.

Rim. Kakošno svobodo imajo katoliški vojaki v „svobodni Italiji?..“ Imeli so namen, da bi tako imenitno vaticansko razstavo mogli ogledati tudi vojaki rimske posadke, in sicer še po sklepu vradne razstave. Komaj da je to novico zvedel ministerski načelnik Crispi, že je prišla od vojnega ministra ojstra prepoved, da pod naj bolj strogimi kaznimi noben vojak ne smé stopiti v vaticansko razstavo!.. Ali ni to sramota za viteške framasonske „tripikce,“ da katoliški vojak ne smé tega gledati, kar nobenemu turku, nobenemu poganu ni prepovedano! —

Pri sv. Očetu je bil binškočno nedeljo tudi kardinal Lavigerie, ki je prišel iz Afrike. Pri avdienciji je slavni cerkveni knez v imenu katoliške družbe Lijonske sv. Očetu izročil prekrasno belo sutano (talar) in dragocén zlat kelih. Zraven družih romarjev so sv. Oče podelili sv. Obhajilo tudi šesterim Arabcem, ktere je Lavigerie v katoliški veri podučil in so se na katoliški univerzi v Lillu izobrazili za zdravnike.

Prusko. Novi cesar Viljem se bo sredi tega mesca podal v Petrograd obiskat ruskega cara. Stari Viljem I je menda naročil svojemu vnuku (sedanjemu cesarju), rekoč: „Z ruskim cesarjem le prav obzirno delaj; to bo za nas le dobro.“ Nekteri potovanju Viljema II na Rusko pripisujejo velik politisk pomen. So tudi taki, ki mislijo, da bo 29letni cesar svetoval vesoljno razoroženje. Prav bi bilo; če se že ima kdo rovati, naj bi se s kakim republikanskim petelinom 73letni kancler Bizmark sam, ki je tako grozno tišal na silovito oboroževanje v Prusiji in s tim tudi druge k temu silil! Se vé, da je zopet uboga Bulgarija za zagrinjalom, ktere katoliški vladar framasone in razkolnike v oči bóde.

I. Bratovske zadeve molitvenega apostoljstva.

Vesoljni namen za mesec mali serpan (julij).

a) Glavni namen:

Razširjanje Serca Jezusovega bratovščine.

b) Posebni nameni:

20. S. Hieronim Emilijan. Dobra otročja vzgoja. Pridni posli. Važne šolske zadeve. Nekaj popolno zapaščenih.

21. S. Prakseda. Mladina, ki je zarad lastne nepremišljenosti in hudobnosti drugih v nevarnosti. Več zakonskih, posebno takih, ki so v mešanem zakonu, in njih otroci.

22. *S. Marija Magdalena.* Pospeševalci molitvene apostoljstva in Serca Jezusovega bratovščine. Odstranitev nedovoljenih razmér. Več hudo skušanih.

23. *S. Apolinarij.* Katol. Cerkev na Badenskem. Pomnoženje duhovnov po freiburški nadškofiji. Vstanova več redov.

24. *S. Kristina.* Da bi se mnogim, posebno mladim ljudem omogočilo pogostneje prejemanje ss. zakramentov. Vsi, ki so brez službe in zasluzka.

25. *S. Jakob.* Prospéh in vspeh katol. tisku. Več mlačnih. Zelo važna predstojniška zadeva nekega samostana. Zmešan človek. (Konec nasl.)

II. Bratovske zadeve N. lj. Gospé presv. Jezusov. Serca.

V molitev priporočeni:

Na milostljive priprošnje N. lj. G. presv. Jezusovega Serca, sv. Jožefa, sv. Nikolaja, ss. Hermagora in Fortunata, naših angeljev varhov in vsih naših patronov Bog dobrotno odverni od naše dežele poboje, umore in samomore, odpad in brezverstvo, prešestvanje in vse nečistosti, sovraštva, preklinjevanja in vse pošastne pregrehe in velike nesreče. — Sestra priporoča svojo bolno sestro v bratovsko molitev Naše ljube Gospé in sv. Jožefa za zdravje, ako je Božja volja. Zahvala se bo naznanila. — Nevarno bolan duhoven. — Bolan dijak za zdravje.

Iz tedenske torbice.

Ali je tega treba, da pridete v „Torbico“ vi trije, ki ste nedavno nedeljo pri sv. maši precej zelo šepetali in šo mene motili! Srednji večji, stranska malo manjša — vsi trije ste imeli mašne bukvice in kolikor sem vidil ste tudi čitali: pa kdo vam je dovolil govoriti pred sv. mašo in večkrat vmés? Ali ne veste, da imate sami greh in se tudi drugi spotikujejo? Je-li to prav? Dva izmed vas bodeta najberže kdaj duhovna, če ne še vsi trije, ali ne bo vas še takrat vest pekla, da ste se premalo spoštljivo obnašali proti Bogom?..

Zdaj pa še to-le:

Ob nedeljah je med veliko mašo v Šenklavžu skor vselej tudi ena tiha sv. maša doli zadi — veči del pri oltarji Naše ljube Gospé presv. Serca. In kader ta mine, tudi otroci spred velikega oltarja, ki niso najberže nič pazili na uno mašo, z drugimi ljudmi germé iz cerkve, dasiravno je pri veliki maši še le „Sanktus.“ ali pa še ne. Ali je to prav? Naj bi otroci in tisti, ki hočejo le pri tih maši biti, ne silili pred omrežje velikega oltarja, ampak ostali doli nižej, da bi pazili na tisto mašo, pri kateri želé biti.

Listek za raznoterosti.

Vode Ljubljancanom. G. Oskar Smrekar je sestavil osnovo, kako naj bi se Ljubljana z dobro vodó oskerbovala. Precej obširno delo z vodopisno karto, na svitlo dano po ljubljanskem magistratu, se imenuje: „Project für das Wasserwerk Laibach von Oscar Smreker.“ Obsega po kratkem vvodu: Allgemeine Hydrographie der Umgebung Laibach; — Specielle hydrogr. Untersuchungen; — Qualität des Wassers; — Ergiebigkeit des Wasser-

stromes; — Wasserbedarf; — Druckhöhe itd. Učeno in znamenito delo za strokovnake v velikem kvartu. Natis Klein-Kovačev.

Nové maše imeli bodo letos naslednji gg.: Bohinjec Peter, 29. jul. v Št. Jurji pri Kranju, Čebašek Janez, 5. avg. v Trbojah, Hribar Fran, 12. avg. v Vodica, Krek Janez, 23. jul., Nemanjič Janez, 29. jul. v Metliki, Slak Matija, 23. jul., Tekster Konrad, 5. avg. v Teržiču; in gg. tretjeletniki Avsec Fran, 5. avgusta v Šmihelu, Gregorič Josip, 29. jul. v Ambrusu, Jemec Anton, 5. avg. v Davči, pri Sorici, Lakmayer Fran, 5. avg. v Štěpánovicích na Českem, Pristov Josip, 29. jul. na Breznici, Rihar Leopold, 5. avg. v Kropi, Zupan Janez, 12. avg. v Št. Jurji pri Kranju.

„Petero Tantum Ergo; petero mašnih pesem; deset Marijinih pesem; — ter dva kratka in lahka Te-Deuma za mešani in moški zbor.“ Cena 1 gld. 20 kr. po „Kat. bukvarni“ ali pri skladatelju samem g. Ign. Hladnik-u samem v Stari Loki. To je 10. delo mladega, pridnega g. Ign. Hladnika, ki bo di Sloveccem gorko priporočeno.

Če se smé v nedeljo krojačiti? Dunajski magistrat je zvedel, da ondotna krojaška družba nedelje z delom skrni po svojih delavnicah; torej je ude te družbe opomnil na predpise oziroma na nedeljski pokoj in napovedal je hude nasledke, ako od tega ne odjenjajo. — Potreba pač bi bilo kaj tacega tudi drugod.

Gledišča skor neprenehoma goré; na novo je 3. t. m. zopet pogorelo gledališče v Burdigallu (Bordeaux) na Francoskem. Dokler se premnoge nenravne kazališčne igre ne zamenjajo z nravnimi in poštenimi, dotlej greh zida, kdor kazališča zida.

Č. g. Anton Pajmon, župnik v Novi štifti (Novem sadu) pri Gornjem gradu je dobil župnijo Sromeljsko.

Na univerzi v Budapešti je letošnje 1. polletje študiralo 1491 katoličanov, 1145 judov, 409 kalvinarjev, 324 luteranov, 95 gerkov.

V Pragi je bilo 5. julija posvečenih 40 bogoslovcev; med njimi 4 premonstratenci, 2 avgustinca in 2 minorita. — 1. jul. je 6 usmiljenih sester storilo slovesne obljube.

Dobrotni darovi.

Za dijaško mizo: Čast. gosp. župnik Šim. Zadnik 2 gld. — Č. g. kapl. Al. Krainer 1 gld. — Preč. gosp. dekan J. Sterbenc 5 gld. — Čast. g. kaplan Fr. Grivec 2 gld. — Č. g. kapl. J. Hudovernik 1 gld. — „Stava z Gorenjskega“ 10 gld. s pristavkom: Svota Vam poslana gotovo pride prav zdaj, ko bo treba plačevati račune za dijake. (V resnici; Bog plačaj 1000krat Vam in vsm dobrotnikom naših mladenčev! Vr.) — Čast. g. župnik M. Sajè 1 gld. 50 kr. — Blaga družbica na Rožniku 5 gld. 40 kr. — Č. g. župnik J. Mrak 2 gld. — Neka dobrotnica 50 kr. — Iz Preserja 1 gld. — Neka dobrotnica 30 kr.

Za sv. Očeta: Zbirka iz Horjula 6 gld. — Iz Štange 1 gld. — Fara v Mavčičah po č. g. župniku 30 gld. — Reteška fara po č. g. Stan. Šrancu 8 gld.

Za cerkev Jezusovega presv. Serca: Iz Preserja 1 gld.

Za Danski misijon: Iz Preserja 1 gld.

Za naj potrebniji misijon: Čast. g. župnik M. Sajè 1 gld.

Za odkupovanje Dahomejskih zamurskih otrok: Gosp. Fr. Omejc 1 gld.